

Biện pháp nâng cao hiệu quả chấp hành duy trì chế độ cho sinh viên học môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh ở Trường Đại học Sư phạm Thể dục thể thao Hà Nội

Nguyễn Tất Quân*

*ThS. Trung tâm GDQP và AN, Trường ĐHSP Thể dục thể thao Hà Nội

Received: 25/11/2024; Accepted: 30/11/2024; Published: 5/12/2024

Abstract: Through this study, the author has evaluated the current status of compliance and maintenance of regulations for students studying at the Center for National Defense and Security Education at Hanoi University of Sports and Education, and evaluated the advantages and practices. Status of factors and causes affecting students' training and maintenance of daily and weekly regimes. From the assessment of that situation, the author provides a scientific basis and proposes 05 measures associated with practice to improve the existing problems affecting the compliance and maintenance of regimes of center students, thereby contributing to improving the effectiveness in maintaining the regime of students studying National Defense and Security at Hanoi University of Physical Education and Sports.

Keywords: Measures, maintenance, regime, defense and security, students, universities.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP & AN) cho học sinh, sinh viên (SV) được Đảng ta xác định là một bộ phận của nền giáo dục quốc dân, đặt dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện một cách chặt chẽ, thống nhất từ Trung ương tới cơ sở. Ngày 3 tháng 5 năm 2007 Bộ chính trị đã có chỉ thị số 12/CT-TW về “tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác GDQP & AN trong tình hình mới”. Chính phủ cũng đã có nghị định số 116/2007/NĐ-CP ngày 10 tháng 7 năm 2007 về GDQP & AN. Trong đó Đảng, Chính phủ đều thống nhất GDQPAN cho SV, phải đạt được mục tiêu đó là: Trang bị cho SV những nội dung cơ bản về kiến thức, kỹ năng quân sự, GDQP & AN và ý thức bảo vệ Tổ quốc, đồng thời phải rèn luyện nếp sống kỷ luật cho SV. Vì vậy, rèn luyện kỷ luật cho SV là yêu cầu cần thiết để SV làm quen với môi trường quân sự.

Trung tâm GDQP & AN Hà Nội là đơn vị trực thuộc Trường Đại học Sư phạm (ĐHSP) Thể dục thể thao (TDTT) Hà Nội là một trong những trung tâm đứng đầu trong cả nước về công tác GDQP & AN cho SV các trường đại học, cao đẳng. Đa số SV tham gia học tập GDQP và AN đều là SV năm thứ nhất, phải tự lập cuộc sống, do đó để SV tự giác thực hiện các nề nếp và chế độ trong ngày theo quy định là một bước chuyển, một giai đoạn hết sức khó khăn với chính bản thân SV. Xuất phát từ những lý do trên, với mục đích đánh giá thực trạng và đưa ra một số

biện pháp để khắc phục những mặt còn tồn tại, hạn chế nhằm nâng cao hiệu quả duy trì chế độ cho SV học GDQP và AN của trung tâm ở Trường ĐHSP TDTT Hà Nội, chúng tôi nghiên cứu đề tài: “Biện pháp nâng cao hiệu quả duy trì chế độ cho SV học GDQP và AN ở Trường ĐHSP TDTT Hà Nội”.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

- Trong quá trình nghiên cứu đề tài, tác giả sử dụng các phương pháp sau: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu, Phương pháp phỏng vấn toạ đàm, Phương pháp quan sát sư phạm, Phương pháp toán học thống kê.

- Địa điểm nghiên cứu: Trung tâm GDQP và AN, Trường ĐHSP TDTT Hà Nội.

- Khách thể nghiên cứu: SV Trung tâm GDQP và AN, Trường ĐHSP TDTT Hà Nội.

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Thực trạng những thuận lợi tác động đến hiệu quả duy trì chế độ cho SV học GDQP & AN ở Trường ĐHSP TDTT Hà Nội

Thực hiện duy trì chế độ cho SV là một trong những yêu cầu nội dung quan trọng trong học tập, quân sự tại trung tâm. Một trong những tác động tích cực có ảnh hưởng không nhỏ tác động tới duy trì chế độ cho SV học GDQP & AN, đó là những điều kiện thuận lợi mà trung tâm và nhà trường mang lại, đó là:

- SV được học tập, rèn luyện tại môi trường quân sự, có giảng viên là các sỹ quan biệt phái, có nhiều

kiến thức và kinh nghiệm từ thực tế trong môi trường quân đội; trung tâm có đội ngũ giảng viên được đào tạo chính quy từ các trường có chuyên ngành GDQP & AN. Các giảng viên là những hình mẫu trong thực hiện duy trì các chế độ trong ngày để SV học tập noi theo.

- Trung tâm có hệ thống cơ sở vật chất, khí tài, trang thiết bị, giáo cụ đa dạng, phong phú và chất lượng; có hệ thống sân bãi, thao trường đảm bảo tiêu chuẩn chất lượng để SV thực hành, tập luyện.

- SV được bố trí ăn, ở tập trung, sinh hoạt theo các tiểu đội, trung đội do đó thuận lợi cho việc thực hiện duy trì các chế độ trong ngày theo quy định của trung tâm.

2.2.2. Thực trạng những nguyên nhân ảnh hưởng tới duy trì chế độ cho SV học GDQP & AN ở Trường ĐHSPTDĐT Hà Nội

- Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống cho SV còn gặp nhiều khó khăn, chưa sát theo đặc thù ngành học của SV từng trường, hình thức tổ chức chưa phong phú, dễ gây nhàm chán, chưa tạo được hứng thú thực sự trong học tập chính trị đầu khóa, do đó việc nắm nội quy, quy định và duy trì các chế độ trong ngày của SV còn mơ hồ dễ dẫn tới việc vi phạm các chế độ đã quy định.

- Hiệu quả các biện pháp quản lý chấp hành chế độ của SV còn có những hạn chế nhất định: Trung tâm khi xây dựng kế hoạch quản lý, chấp hành chế độ, quy định đối với SV chưa bám sát thực tiễn. Còn có hiện tượng xem nhẹ, sao chép kế hoạch từ năm trước sang năm sau, không bám sát vào đặc điểm từng đối tượng SV và điều kiện cơ sở vật chất của trung tâm, do đó tính khả thi của kế hoạch không cao.

- Nội dung rèn luyện chấp hành chế độ, quy định của SV còn dàn trải, hình thức.

- Cán bộ trực tiếp quản lý SV chưa thực sự linh hoạt, khéo léo trong quản lý, rèn luyện, duy trì chế độ đối với SV; Khen thưởng, xử phạt chưa được chú trọng, việc biểu dương người tốt, việc tốt chưa được quan tâm; hoặc chưa chú ý đến đặc điểm ngành nghề, trường dân lập và công lập.

- Chưa kết hợp, lồng ghép các hoạt động ngoại khóa vào rèn luyện, duy trì chế độ cho SV.

2.2.3. Một số biện pháp nâng cao hiệu quả duy trì chế độ cho SV học GDQP & AN ở Trường ĐHSPTDĐT Hà Nội

+ Yêu cầu và căn cứ đề xuất biện pháp: Các biện pháp đưa ra phải đảm bảo tính khoa học và đồng bộ; phải khả thi và bám sát thực tiễn tại trung tâm; phải có tác dụng rõ rệt trong việc rèn luyện duy trì chế độ cho SV học tập tại trung tâm.

+ Đề xuất biện pháp rèn luyện duy trì chế độ cho SV học GDQP & AN ở Trường ĐHSPTDĐT Hà Nội:

Một là, Tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống cho SV, thường xuyên thay đổi hình thức, phương pháp giáo dục để tạo ra hứng thú trong học tập chính trị đầu khóa cho SV học GDQP & AN ở Trường ĐHSPTDĐT Hà Nội.

Để học tập, rèn luyện GDQP & AN đạt hiệu quả và chất lượng thì việc giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống đầu mỗi khóa học giữ vai trò hết sức quan trọng, giúp cho SV hiểu rõ, thấm nhuần quan điểm chỉ đạo của đảng, của các cấp về nhiệm vụ GDQP & AN cho học sinh, SV. SV phải không ngừng tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu để nắm lấy tri thức, trước mắt phải thấm nhuần tư tưởng XHCN. SV là những người trẻ, có tri thức, nhạy bén với các vấn đề chính trị - xã hội, dễ tiếp thu cái mới... Tuy nhiên, các tệ nạn xã hội, các hiện tượng như tham nhũng, chạy chức, quyền, suy thoái về chính trị, đạo đức, lối sống trong xã hội... đã ảnh hưởng tiêu cực đến quá trình phát triển ý thức chính trị, niềm tin của SV vào bản chất của chế độ XHCN. Nên việc giữ vững bản lĩnh chính trị, nhân cách, đạo đức, lối sống của SV càng có ý nghĩa quan trọng. Trong thực tế, hiện nay còn một bộ phận không nhỏ SV thiếu lý tưởng, thiếu ý chí phấn đấu, không tích cực học tập để nâng cao trình độ lý luận chính trị, dễ bị ảnh hưởng bởi những trào lưu không phù hợp với thuần phong, mỹ tục của dân tộc, có biểu hiện và phát ngôn không đúng quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, một bộ phận giới trẻ giảm sút niềm tin, thiếu ý thức chấp hành pháp luật, sống thực dụng, thiếu lý tưởng, xa rời truyền thống văn hoá tốt đẹp của dân tộc. Một số ít thanh niên bị các thế lực thù địch lôi kéo, kích động chống sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc ta. Do đó, ngay từ khi SV mới nhập học thì trung tâm cần triển khai thường xuyên liên tục các hình thức giáo dục chính trị, tư tưởng và phổ biến, quán triệt các nội quy, quy định toàn khóa học của SV tại trung tâm. Ngoài ra, trung tâm cần mời nhiều báo cáo viên khác nhau để làm phong phú các nội dung giáo dục, hình thức tổ chức có thể lồng ghép giữa học và trải nghiệm thực tế, giữa lý luận và thực tiễn, gắn giữa lý thuyết vào thực hành để giúp cho SV không bị nhàm chán trong quá trình triển khai học chính trị, góp phần nâng cao hiệu quả và chất lượng giáo dục GDQP & AN.

Hai là, phải có kế hoạch quản lý, chấp hành chế độ, quy định đối với SV học GDQP & AN ở Trường ĐHSPTDĐT Hà Nội

Việc duy trì chế độ của SV là việc làm khó, phức tạp có liên quan đến nhiều bộ phận, nhiều nội dung. Dựa trên kế hoạch chung của trung tâm trong cả năm học, dựa vào kế hoạch riêng của từng khóa được phân ra thành kế hoạch tuần, kế hoạch ngày, từ các kế hoạch đó tiến hành triển khai tới từng đại đội, trung đội và tiểu đội, giúp SV nắm bắt được các quy định và việc chấp hành chế độ trong ngày để thực hiện theo. Ngoài ra, để nâng cao chất lượng chấp hành chế độ, quy định của SV tại trung tâm, Ban Giám đốc Trung tâm cần phân công cụ thể từng cá nhân phụ trách từng nội dung giáo dục, từng hoạt động rèn luyện; quy định hiệp đồng, phối hợp giữa các lực lượng cùng tham gia; quy định thời gian kiểm tra, báo cáo theo phân cấp, nêu các biện pháp điều chỉnh. Tổ chức sơ, tổng kết đánh giá kết quả, rút kinh nghiệm kịp thời việc thực hiện kế hoạch quản lý chấp hành chế độ, quy định.

Ba là, xây dựng các nội dung để SV rèn luyện chấp hành chế độ cần tập trung và có chất lượng, hiệu quả gắn liền với thực tiễn.

Để việc rèn luyện chấp hành chế độ của SV đạt hiệu quả cao thì việc xây dựng nội dung rất quan trọng, do đó các nội dung cần bám sát vào thực tiễn và đặc điểm của SV. Nội dung rèn luyện cần nêu cụ thể yêu cầu, khung thời gian thực hiện và tiêu chí đánh giá cho từng nội dung đó. Các nội dung rèn luyện cần có hướng dẫn cách thực hiện để SV dễ nắm bắt và đồng thời cần có cán bộ quản lý ở các cấp đại đội, trung đội và tiểu đội theo sát hướng dẫn, nhắc nhở kịp thời, cũng như đánh giá biểu dương kết quả thực hiện chấp hành chế độ của SV trong ngày, trong tuần, đưa ra các biện pháp khắc phục kịp thời để giúp SV ngày càng chấp hành chế độ tiến bộ hơn.

Bốn là, Các phương pháp quản lý, rèn luyện chấp hành chế độ cho SV học GDQP & AN ở Trường ĐHSP TDTT Hà Nội phải không ngừng được đổi mới, sáng tạo để mang lại hiệu quả cao.

Phương pháp là những cách thức, con đường để giúp quá trình thực hiện duy trì chế độ của SV đạt hiệu quả cao, nhưng phương pháp không được dập khuôn, cứng nhắc, cần linh hoạt và phù hợp với thực tiễn. Một số phương pháp mới được áp dụng trong quản lý, rèn luyện chấp hành chế độ như: Phương pháp tình cảm, phương pháp tâm lý XH, phương pháp chấp hành mệnh lệnh quân sự...

Năm là, kết hợp các hoạt động ngoại khóa vào rèn luyện duy trì chế độ cho SV học GDQP & AN.

Hoạt động ngoại khóa giúp tăng cường rèn luyện duy trì chế độ cho SV đạt hiệu quả hơn. Các hoạt

động ngoại khóa được tổ chức đa dạng, phong phú dưới nhiều hình thức khác nhau như: các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thi đấu TDTT; các hoạt động trải nghiệm, các trò chơi hoạt động tập thể hay các cuộc thi giữa các trung đội, tiểu đội. Thông qua các hoạt động ngoại khóa này cũng rèn luyện cho SV có thói quen, kỷ luật thường xuyên duy trì hoạt động ngoại khóa trong ngày, trong tuần, biết bố trí sắp xếp thời gian cá nhân và học tập để dành cho hoạt động này. Ngoài ra khi SV tham gia hoạt động ngoại khóa, mỗi hoạt động sẽ có những quy định chặt chẽ rèn cho người tham gia có thói quen chấp hành các thể lệ, luật chơi đã đề ra, từ đó góp phần nâng cao hiệu quả chấp hành duy trì các chế độ của SV học tập tại trung tâm.

3. Kết luận

Thông qua nghiên cứu đề tài này, tác giả đã đánh giá được những thuận lợi và những nguyên nhân ảnh hưởng tới duy trì chế độ cho SV học GDQP & AN ở Trường ĐHSP TDTT Hà Nội. Tác giả đã đưa ra được 3 yêu cầu và căn cứ đề xuất biện pháp, cũng như đề xuất được 5 biện pháp thực hiện nhằm nâng cao chấp hành duy trì chế độ cho SV học GDQP & AN ở trung tâm. Các biện pháp đều có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, biện pháp này là cơ sở, tiền đề cho biện pháp kia. Để nâng cao chất lượng giáo dục đòi hỏi các nhóm biện pháp này phải được nghiên cứu trong mối quan hệ tổng thể trên cơ sở vận dụng, khai thác thế mạnh riêng phù hợp với điều kiện thực tế của địa phương và của từng nhà trường, nhằm khắc phục những hạn chế, nâng cao hiệu quả giáo dục cho sinh viên ở trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

Tài liệu tham khảo

[1]. Quốc Hội (2019), *Luật Giáo dục Đại học số 34/2018/QH14*, Hà Nội.

[2]. Thủ tướng chính phủ (2014), *Quyết định số 70/2014 / QĐ-TTg về Điều lệ trường đại học*, Hà Nội.

[3]. Ban Tổ chức Trung ương (2008), *Quy định số 07-QĐ/BTCTW về tiêu chuẩn kiến thức quốc phòng và an ninh cho cán bộ, đảng viên*, Hà Nội.

[4]. Thủ tướng Chính phủ (2020), *Quyết định số 1841/QĐ-TTg về quy hoạch hệ thống trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050*, Hà Nội.

[5]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT về việc ban hành chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học*, Hà Nội.